

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie (na herstel) aan de opleiding hbo-bachelor Vrijtijdsmanagement en instemming met de naamswijziging van de opleiding hbo-bachelor Vrijtijdsmanagement in hbo-bachelor Leisure Management van de Hogeschool Rotterdam**

	Gegevens	
datum	Naam instelling	: Hogeschool Rotterdam
31 juli 2015	Naam opleiding	: hbo-bachelor Leisure Management (voorheen Vrijtijdsmanagement) (240 EC)
onderwerp	Graad	: Bachelor of Arts
Besluit accreditatie en naamswijziging	Variant opleiding	: voltijd
Hogeschool Rotterdam (003852)	Locatie opleiding	: Rotterdam
uw kenmerk	Datum goedkeuren	
U0264/0.24.2/DdG/KT	Panel 1	: 22 juli 2013
ons kenmerk	Datum eerste locatiebezoek	: 19 en 20 september 2013
NVAO/20152220/SL	Datum eerste visitatierapport	: 2 december 2013
bijlagen	Datum herstelplan	: 20 juni 2014
3	Datum herstelbesluit NVAO	: 28 november 2014
	Datum tweede locatiebezoek	: 23 januari 2015
	Datum tweede visitatierapport	: maart 2015
	Datum verzoek naamswijziging:	: 26 maart 2015
	Nieuwe benaming opleiding	: hbo-bachelor Leisure Management (240 (EC))
	Datum aanvraag 2 (na herstel)	: 9 april 2015
	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 5 november 2013

Voorgeschiedenis

Bij besluit van 28 november 2014 heeft de NVAO de opleiding een herstelperiode van één jaar toegekend, naar aanleiding van de onvoldoende beoordeling op standaard 3. De opleiding heeft in maart 2015 een rapport ingediend met daarin de beoordeling van het gerealiseerd herstel.

Beoordelingskaders

- Artikel 5a. 12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536);
- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523);
- Artikel 7.3, vijfde lid, in verbinding met art. 5a. 2, lid 2a, van de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel (eerste beoordeling)

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Het panel beoordeelt de voltijdse hbo-bacheloropleiding Vrijtijdsmanagement van de Hogeschool Rotterdam in haar geheel als onvoldoende op basis van onvoldoende borging van het individueel realiseren van het eindniveau.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding Vrijtijdsmanagement maakt gebruik van het Landelijk Competentieprofiel Vrijtijdsmanagement en leidt op tot de graad Bachelor of Business Administration. De opleiding heeft vanaf 2013 een onderscheidende profilering binnen het landelijke profiel gekozen, waarbij de opleiding leisure producers wil opleiden die zakelijk en creatief leiding kunnen geven aan vrijetijdsconcepten. Op basis van deze profilering heeft de opleiding vijf beroepscompetenties en twee gedragscompetenties geformuleerd die samen de eindkwalificaties vormen. Het nieuwe profiel en de eindkwalificaties sluiten aan op het hbo-bachelorniveau en de behoeften van het werkveld en is gedeeltelijk doorgevoerd in het programma. De opleiding heeft plannen om de internationale oriëntatie binnen het profiel te vergroten, maar op dit moment zijn er nog geen structurele internationale contacten of buitenlandse vergelijkingen. Het panel beoordeelt deze standaard als voldoende.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De opleiding hanteert het Rotterdams Onderwijsmodel en heeft vanuit dat model drie leerlijnen: de kennisgestuurde, de praktijkgestuurde en de studentgestuurde leerlijn. Theoretische modules worden logisch opgevolgd door praktijkgerichte onderwijsprojecten. Het inhoudelijke programma en de mogelijkheden om te oefenen met beroepsvaardigheden voldoen aan de basiskwaliteit en het niveau bouwt logisch op. De onderzoeksleerlijn start in het eerste studiejaar en loopt door in het gehele programma. Er worden voldoende afwisselende werkvormen ingezet en de begeleiding is persoonlijk en adequaat. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en besteedt ruime aandacht aan de aansluiting op verschillende vooropleidingen, onder andere met een ingangstoets en kosteloze bijlessen. Studenten hebben ruime keuzemogelijkheden binnen het programma die ze de mogelijkheid bieden om persoonlijke accenten te leggen. Het docententeam bestaat uit 29 docenten, waarvan 52 procent een masteropleiding heeft afgerond. De docenten zijn betrokken, deskundig en hebben vertrouwen in het management. De opleiding maakt gebruik van eigentijdse opleidingsruimten en werkplekken, die op één verdieping in het gebouw gecentreerd zijn. Ook zet de opleiding digitale media zoals LinkedIn en Twitter in ter ondersteuning aan het leerproces. Studenten zijn positief over de persoonlijke sfeer op de opleiding. De opleiding wordt adequaat geborgd door daartoe geëigende commissies en feedback van studenten leidt tot concrete verbeteringen in het onderwijs. De leeromgeving is samenhangend en stelt studenten goed in staat om de eindkwalificaties te behalen. Het panel beoordeelt deze standaard als goed.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het toetsbeleid is vastgelegd in een toetsbeleid en de OER. In de modulehandleidingen wordt benoemd welke competenties er getoetst worden in de module. De opleiding zet

Pagina 3 van 7 diverse toetsvormen in zoals schriftelijke tentamens, projectverslagen, beroepsproducten en reflectieverslagen. De opleiding toetst relatief veel met groepsopdrachten, omdat de opleiding samenwerken een belangrijke competentie vindt voor het werkveld. Bij tussentijdse groepstoetsen is er een adequaat systeem dat de individuele bijdrage borgt. De beoordelingsformulieren zijn duidelijk voor studenten, maar er zijn geen adequate toetsmatrijzen per module die een verbinding leggen tussen de eindkwalificaties, leerdoelen en toetscriteria. Studenten ervaren dat zij voldoende feedback krijgen van docenten en andere begeleiders. De tussentijdse toetsing is adequaat geborgd door de Examencommissie, de toetscommissie en het vier ogen principe bij toetsontwikkeling. Afgestudeerden zijn voldoende voorbereid op het werkveld, maar hebben vanwege de huidige arbeidsmarkt enige tijd nodig om een baan in het vakgebied van hun opleiding te vinden. Bedrijfsbegeleiders zijn tevreden over afgestudeerden omdat zij procesmatig kunnen werken en aandacht hebben voor merkbeleving. Alle eindkwalificaties worden op eindniveau getoetst in een eindwerkstuk dat bestaat uit een onderzoeksrapport en een beroepsproduct. Studenten worden goed voorbereid op het afstuderen en het afstudeerproces bestaat uit logische stappen. Studenten krijgen voldoende begeleiding bij het afstuderen. Studenten studeren in de regel af in een duo van studenten en een deel van de studenten ervaart hierbij belemmeringen. Veertien van de vijftien bestudeerde afstudeerdossiers zijn van voldoende niveau. Structurele verbetermogelijkheden voor de afstudeerwerken zijn een betere onderbouwing van onderzoeksmethodiek en theorie, een bredere (minder vaak marketing- of communicatie georiënteerde) onderwerpskeuze, sterkere inhoudelijke visievorming en een consequentere toepassing van juiste bronvermelding. Het onderzoeksrapport en het beroepsproduct, en daarmee de vijf beroepsgerichte eindkwalificaties, worden bij het afstuderen in een duo niet individueel getoetst. De twee gedragsgerichte eindkwalificaties worden beperkt individueel getoetst in de presentatie en de verdediging. Hierdoor kan het eindniveau niet individueel worden vastgesteld en is onvoldoende geborgd dat de opleiding de eindkwalificaties individueel realiseert. Het panel beoordeelt deze standaard als onvoldoende.

Op grond van de beoordelingen van de drie standaarden en de beslisregels van de NVAO beoordeelt het panel de opleiding als onvoldoende.

Advies van het visitatiepanel (beoordeling gerealiseerd herstel)

Standaard 3

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing tot aan de afstudeerfase in orde is. Het toetsbeleid en het toetsplan van de opleiding zijn adequaat, de beoordelingen en feedback zijn van voldoende kwaliteit en de toetsvormen zijn voldoende gevarieerd en passend. Met ingang van studiejaar 2014/2015 worden via assessments op drie momenten in de opleiding de competenties van de opleiding afgetoetst op steeds hogere bekwaamheidsniveaus. In de modulehandleidingen is opgenomen aan welke competenties en leerdoelen gewerkt wordt. Daarnaast bevatten de handleidingen adequate toetsmatrijzen. Hierdoor is de relatie tussen de beoogde eindkwalificaties, leerdoelen en beoordelingscriteria nu voldoende inzichtelijk volgens het panel.

Met ingang van studiejaar 2014/2015 vindt de borging van de beoogde eindkwalificaties gedeeltelijk plaats via het eindwerkstuk en integraal via het nieuw ingevoerde eindassessment. Tot tevredenheid van het panel worden bij dit eindassessment alle

Pagina 4 van 7 competenties op inzichtelijke wijze op eindniveau afgetoetst. Ook is het panel tevreden over de verbeteringen die zijn aangebracht in het beoordelingsformulier voor het eindwerkstuk en het panel is eveneens positief over het gebruik van rubrics bij de beoordeling. Het panel mist echter het gebruik van rubrics bij de beoordeling van de verdediging van het eindwerkstuk en het eindassessment. Het panel is van mening dat de beoordeling van deze onderdelen gebaat zou zijn bij het gebruik van rubrics.

Na de vorige visitatie heeft de Examencommissie de vigerende Onderwijs- en Examenregeling (OER) 'opengeboken' en daarin is de verplichting opgenomen om individueel af te studeren. Studenten die volgens planning in oktober 2013 of januari 2014 zouden afstuderen mochten nog in duo's afstuderen, omdat het niet billijk werd geacht om zo ver in het afstudeerproces de regels te veranderen. Bovendien gold voor hen nog de oude OER. Deze groep studenten zou echter bij de verdediging van hun afstudeerwerk wel nadrukkelijker individueel bevraagd worden. Duo's die minder ver gevorderd waren zijn opgesplitst en voor hen zou een individueel traject worden vastgesteld. Voor studenten die in 2013/2014 met het afstudeerproces zouden beginnen gold dat zij individueel dienden af te studeren.

Het panel heeft 18 eindwerken bestudeerd die waren geproduceerd in de periode oktober 2013 tot augustus 2014. Hieronder bevonden zich de werken van duo's, gesplitste duo's en van individuele studenten. De bestudering van de eindwerken liet een ambivalent beeld zien. De duo-eindwerken en de gesplitste duo's en bijbehorende beoordelingen vertonen naar het oordeel van het panel nog te weinig differentiatie, waardoor het lastig is vast te stellen of de opleiding in die gevallen de beoogde eindkwalificaties individueel heeft gerealiseerd. In deze gevallen is de gerealiseerde verbetering ten opzichte van de situatie in september 2013 volgens het panel beperkt. Verder vertoont de toetsing en beoordeling van vooral de duo's en gesplitste duo's ook andere tekortkomingen of onzorgvuldigheden. Het panel is daarentegen wél tevreden over de kwaliteit van de toetsing en beoordeling van de volledig individueel uitgevoerde eindwerken. Ook is het panel tevreden over het gerealiseerde eindniveau van de afgestudeerden.

Het panel stelt vast dat de opleiding direct na de vorige visitatie in actie is gekomen en met de nodige vaart verbetermaatregelen heeft genomen. De controle op de naleving van deze maatregelen, onder andere bij het borgen van de individualiteit bij de eindwerken van duo's en gesplitste duo's, is daarbij naar het oordeel van het panel achtergebleven. Daardoor ziet het panel de weerslag van een aantal verbetermaatregelen pas vrij laat in het studiejaar 2013/2014. Het panel concludeert dat er ondanks de verschillende geconstateerde onvolkomenheden, niettemin duidelijk vooruitgang is geboekt, getuige de positieve observaties bij de meer recente, volledig individueel geproduceerde eindwerken. Bovendien heeft het panel er vertrouwen in dat de tekortkomingen met het definitief verdwijnen van de duo's en gesplitste duo's en met het nieuwe eindassessment zich zullen oplossen. Op grond van de bevindingen beoordeelt het panel standaard 3 als voldoende. In combinatie met de overwegingen, conclusies en oordelen uit 2013, beoordeelt het panel de kwaliteit van de hbo-bacheloropleiding Vrijtijdsmanagement van de Hogeschool Rotterdam als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel. Voorts stelt de NVAO vast dat de aanbevelingen ten aanzien van het afschaffen van het afstuderen in duo's reeds zijn opgevolgd en dat afstuderen in duo's niet meer voorkomt.

De nieuwe naam Leisure Management acht Hogeschool Rotterdam passend voor de opleiding, met het oog op:

- De ontwikkelingen in het werkveld, en het gegeven dat het werkveld waarop de opleiding is gericht (in toenemende mate) wordt aangeduid als 'leisure industry';
- Het gegeven dat het werkveld een sterk internationale component heeft, en in dat verband de internationale aanduiding 'Leisure Management' als veelvuldig wordt toegepast.

De NVAO kan met de aanpassing van de naam instemmen omdat de door het instellingsbestuur gehanteerde naam van de opleiding voldoende inzicht biedt in de inhoud van de opleiding en aansluit bij hetgeen gebruikelijk is binnen de visitatiegroep of sector waartoe de opleiding behoort.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Rotterdam te Rotterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 22 juni 2015 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Leisure Management (voorheen Vrijtijdsmanagement) (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Rotterdam) van de Hogeschool Rotterdam te Rotterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende. De NVAO stemt in met de nieuwe naam: Leisure Management.

Dit besluit is van kracht tot en met 27 november 2020.

De toevoeging of Arts wordt aan de graad bachelor toegevoegd indien ten minste 70% van de opleidingen binnen een cluster is geaccrediteerd na 1 januari 2012¹.

Den Haag, 31 juli 2015

De NVAO
Voor deze:

b/a

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

A.H. Flierman
Voorzitter

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Stcrt. 2013, 35337. De NVAO publiceert maandelijks een overzicht van deze clusters op haar website.

Uit besluit van 28 november 2014

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Goed
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Onvoldoende
Eindoordeel		Onvoldoende

Beoordeling na herstel

Standaard	Formulering Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende (2014)
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Goed (2014)
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Panel eerste beoordeling en beoordeling herstelplan

- lic. R. De Bruyn, (voorzitter) is senior adviseur bij Toerisme Vlaanderen en lid van International Association of Scientific Experts in Tourism;
- dr. W. Rennen, (lid) is eigenaar van Placemaker gericht op advies in gebiedsmarketing en strategische communicatievraagstukken;
- A.P. Stam, (lid) is docent, opleidingsmanager en clustermanager Leisure bij Hogeschool Inholland waar de opleidingen Vrijetijdsmanagement, Toeristisch Management en Facility Management onder vallen;
- C.L.M. Egelman, (student-lid) volgt de opleiding hbo-bachelor Vrijetijdsmanagement bij Hogeschool Inholland.

Het panel werd ondersteund door drs. M. Schoots, secretaris (gecertificeerd).

Panel eerste beoordeling gerealiseerd herstel

- lic. R. De Bruyn, (voorzitter) is senior adviseur bij Toerisme Vlaanderen en lid van International Association of Scientific Experts in Tourism;
- dr. W. Rennen, (lid) is eigenaar van Placemaker gericht op advies in gebiedsmarketing en strategische communicatievraagstukken;
- A.P. Stam, (lid) is docent, opleidingsmanager en clustermanager Leisure bij Hogeschool Inholland waar de opleidingen Vrijetijdsmanagement, Toeristisch Management en Facility Management onder vallen;
- C.L.M. Egelman, (student-lid) volgt de opleiding hbo-bachelor Vrijetijdsmanagement bij Hogeschool Inholland.

Het panel werd ondersteund door drs. G.M. Klerks, secretaris (gecertificeerd).